

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK

formában és módon, a miről, hogy ezt szintén kiemeljük, példát vehetnek a folyóirat-kiadók.

Nem akarjuk itt ezt a témát kifejteni; hanem annyit mégis megengedünk magunknak, hogy kijelentsük, hogy úgy a külsőt mint a belsőt, a szöveg szellemét és az illusztrációs rész mikéntjét illetőleg is a francia finom ízlés e kiadványban jelentékenyen érvényre jut. Ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe.

Cs. Gy.

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK.

 ÁNG LAJOS DR. ÜDVÖZLÉSE.
A Magyar Iparművészeti Társulat elnöksége a május hó 23-án tartott választmányi ülés határozatának megfelelően üdvözlő iratot intézett az új kereskedelemügyi miniszterhez, a mely a következőképpen szól:

„A párisi világkiállítás eredménye nyomán a m. kir. kereskedelemügyi miniszterium iparpártolási akcióját az iparművészetre is rendszeresen kiterjesztette abban a helyes meggyőződésben, hogy a különösen hazánkra nézve rendkívüli fontossággal bíró kisiparos-osztály életversenyképessége, tehát létele főleg attól függ, ha oly iparágak művelésére adja magát, melyekben eltérőleg a gyári termeléstől, az iparos egyéni tudása, képessége és ízlése munkáinak értékére hathatós befolyással van, vagyis melyek az iparművészet keretébe belenyúlnak. Ezóta társulatunk abba a szerencsés helyzetbe jutott, hogy a kereskedelemügyi miniszterium a kitűzött feladatok teljesítésénél jelentékeny anyagi eszközök engedélyezése mellett munkatársául fogadta, mely megtisztelő bizalomnak nagy lelkesedéssel és szerénység nélkül mondhatjuk, sikeresen törekedett megfelelni. Ennél a szorosabb összeköttetésnél fogva az alulírt választmány kedves kötelességet teljesít, midőn Nagyméltóságodat, hálásan megemlékezve a hazai közgazdaság terén már eddig szerzett hervadhatatlan érdemeiről, a kereskedelemügyi miniszterium élén őszintén, mély tisztelettel és teljes bizalommal üdvözlö, egyszeremind az általa képviselt iparművészeti társulatnak, valamint annak körében egyesült szakérőknek szolgálatait Nagyméltóságodnak készséggel felajánlja.“

 FELHÍVÁS. A karácsonyi kiállítás rendező-bizottsága május hó első napjaiban a következő felhívást tette közzé:

Mint az előző években, úgy az idén is, társulatunk karácsonyi kiállítást rendez, hogy azon a hazai iparművészetnek fejlődését a magyar közönségnek bemutassa s hogy művészi iparosainknak alkalmat adjon kiválóbb munkáiknak értékesítésére.

Felhívásunkat már most közrebocsátjuk, hogy művészeink és művészi iparosaink a kiállításra kellő időben készülhessenek s azon minél nagyobb számban résztvegyenek. Kiállítóink buzdítására szolgálnak a kiállítás alkalmából kitűzött díjak, nevezetesen:

a) a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter által alapított állami nagy aranyérem, a mely kompozíció és kivitel tekintetében feltétlen becsú műipari termékekért ítélhető oda. (Az erre vonatkozó részletes szabályzat olvasható a Magyar Iparművészet 1898. évfolyamának 412-ik lapján);

b) a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 2000 (kétezer) koronás nagy díja, melyet kizárólagosan iparosok nyerhetnek el, kiváló műipari munkáikért, tekintet nélkül arra, vajjon a saját, vagy mások tervei után dolgoztak-e. Elengedhetetlen feltétel azonban az, hogy az illető iparos maga és segédei magyar állampolgárok, és a felhasznált anyagok, a mennyiben azok itthon megszerezhetők, hazaiak legyenek;

c) a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek állami érme, a mely több példányban odaitélhető, s a melyre nézve különben a b) pontban foglaltak irányadók.

Megjegyezzük, hogy a kereskedelemügyi miniszter nagy díját és érmét a választmány tagjaiból alakított héttagú jurynek javaslata alapján adományozza a miniszter.

E kitüntetések mellett nagyobb arányú vásárlásokról is biztosíthatjuk kiállítóinkat. Ő Felsége a király részéről ugyanis, úgy mint az az előző években is történt, nagyobb összegű vételek várhatók, továbbá a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr a múzeumok számára jelentékenyebb beszerzéseket fog tenni, társulatunk pedig már is 2000 koronát irányzott elő a tagjai között rendezendő sorsjáték nyereményeinek megvásárlására.

A társulat különös súlyt helyez arra, hogy a kiállításra kerülő munkák eredeti jó tervrajzok után készüljenek, hogy azok a jelenkor ízlésének megfelelőek legyenek.

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK

Sablonos munkák, vagy meglevő dolgoknak utánzatai tehát eleve ki vannak zárva.

A tárgyak befogadása felett egyébként az alulírt rendező bizottság, mint jury, együttesen fog határozni. A kiállítás megnyitása, úgy mint tavaly, november hó elején lesz, s ezért szükséges, hogy a kiállítók a kész tárgyakat legkésőbbben f. évi október hó 15-ig a társulat címére, az országos iparművészeti múzeumba küldjék.

Helypénzt nem szed a társulat, hanem csupán a tényleg eladott, vagy a kiállítás révén megrendelt tárgyak eladási ára után számított 5%-ot von le bazarjutalék címen. Az esetleges biztosítás költségei a kiállítót terhelik.

Miután előrelátható, hogy ez idén az eddigénél még több kiállító akar kiállításunkon részt venni, és mert helyi viszonyainkkal számolnunk kell, felkérjük azokat a t. művészeinket s művészi iparosainkat, a kik a kiállításon részt venni akarnak, hogy előzetes tájékoztatásunk végett legkésőbbben május hó 25-ig jelentkezések nyomán elkészítjük az előzetes helyi beosztást, megjegyezzük azonban, hogy a bejelentés végleges elfogadása felett csakis a tárgyak rajzainak, vagy a kész megtekintése alapján dönthet a bizottság. — A bejelentésre szolgáljon az ide csatolt bejelentő-lap.

Hazafias üdvözzel Budapest, 1902. május havában, a rendező bizottság: *Dr. Szmracsányi Miklós*, biz. elnök. *Alpár Ignác*, *Faragó Ödön*, *Györgyi Kálmán*, *Horti Pál*, *Kriesch Aladár*, *Pap Henrik*.

*

E felhívás nyomán a kitűzött napig 58 kiállító jelentkezett. A bejelentő íveken 44 teljes szobaberendezés szerepelt, tehát kétannyival több, mint a mennyinek a társulat helyt adhat. Ezért a kiállítás rendezősége június hó 10-én tartott ülésén szükségét látta annak, hogy sorra véve a bejelentéseket, a szobaberendezések közül 24-et törüljön. Itt különösen figyelemmel volt azokra a kiállítókra, a kik eddig még nem állítottak ki, illetve a kiket a társulat még nem támogatott. E mellett elhatározta, hogy a kiállítóknál kiköti, hogy a rendelkezésükre bocsátott helynek megfelelő berendezéséről s a szükséges diszítésről maguk gondoskodjanak, föntartván a bizottságnak korlátlan ellenőrzési jogát erre nézve is. Végül elhatározta a bizottság, hogy a kiállításra szánt szobaberendezések rajzait legkésőbbben július hó 15-ig

bekívánja, s hogy a bejelentés végleges elfogadását a rajzok megfelelő voltától teszi függővé.

ÁRSAS KIRÁNDULÁSOK TURINBA. A Magyar Iparművészeti Társulat tagjai rendkívül kedvezményes áron tehetik meg az útát Turinba s vissza, a mire a társulat vezetősége nekik a lehetőséget megszerezte. Az első ilyen kirándulás június hó 25-én lesz és pedig a résztvevő tagok szabadon választhatják az útirányt akár Fiume-Velencén, akár a Pragerhof-Cormonson át, Milanó érintésével. A társulat titkára május hó utolsó napjaiban részletes tájékoztatót küldött a tagoknak, a melyben részletesen felsorolta a kirándulásokra és az azokkal járó három napi ellátásra, stb.-re vonatkozó tudnivalókat. Kirándulások lesznek még július hó 30-án, augusztus 13-án, szeptember 3-án és október hó 1-én. Az ez iránt érdeklődő t. tagoknak a MÁV. budapesti menetjegyirodája (Hungária szálló) is készségesen szolgál fölvilágosítással.

Megjegyezzük, hogy az újonnan belépő tagoknak, a kik a kirándulásban részt venni kívánnak, az évi 10 korona tagsági díj helyett a f. évben kivételesen csak 6 korona tagsági díjat kell fizetniök, mely a menetjegyirodában leróható.

M. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT VÁLASZTMÁNYA 1902. március hó 22-én *Ráth György* főrendiházi tag elnöklése mellett ülést tartott, melyen jelen voltak *Czigler Győző* alelnök, *Faragó Ödön*, *Fittler Kamill*, *Gaul Károly*, *Morelli Gusztáv*, *Radisics Jenő*, *Szmracsányi Miklós* és *Vig Albert* választmányi tagok. Jegyző: *Györgyi Kálmán* titkár.

Elnök megnyitván az ülést, jelenti, hogy *Beck Dénes*, *Horti Pál*, *Nádlér Róbert*, *Péterffy Lajos*, *Thék Endre* és *Zsolnay Miklós* távolmaradásukat kimentették. A jegyzőkönyv hitelesítésére fölkéri *Vig Albert* vál. tagot.

A napirend előtt utal arra, hogy az utolsó ülés óta a kereskedelemügyi miniszterium vezetésében változás történt. Visszalépett *Hegedüs Sándor*, az első a kereskedelemügyi tárca viselői között, a ki a hazai iparművészet felkarolását iparfejlesztési politikája egyik integráló részének tekintette, és a társulatot hivatása teljesítésében áldozatkészen minden irányban a leghathatósabbban támogatta. Helyébe lépett *Horánszky Nándor*, a

17*

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK

hazai kultúra régi, kipróbált harcosa, a ki már programmbeszédében az iparművészet forrását képező kis- és kézművesipar erélyes támogatásának fontosságát hangsúlyozta. Elnök indítványozza, hogy az előbbenihez a társulat állandó háláját tolmácsoló üdvözlő irat, az új miniszterhez pedig a társulat közreműködését följajánló üdvözlő irat intéztessek. A választmány az elnök mindkét indítványát egyhangúlag elfogadja.

Titkár jelenti, hogy a számvizsgálók a társulat zárószámadásait megvizsgálták s azokat teljesen rendben találták.

A számvizsgálók által is aláírt 1901. évi mérleg- s nyereség- és veszteségszámla felolvastatván, a választmány azt tudomásul veszi. Egyben megbízza az elnökséget, hogy nagyobb arányú tárgysorsjáték rendezése végett javaslatot terjeszzen elő. A karácsonyi kiállítás rendezésével járó nagy költségek miatt pedig elrendeli a választmány, hogy az idei karácsonyi kiállításon a hétnek két napját kivéve, a mikor ingyenes lesz a belépés, a többi napokon 50 fillér belépő díj szedessék. A tagok azonban, úgy mint eddig, tagsági jegyük felmutatása mellett, bármikor ingyen tekinthetik meg ezt a kiállítást is.

Az 1902. évi költségelőirányzatot a választmány olyképpen, hogy 43.540 K. kiadással szemben 44.732 K. fedezet legyen, a közgyűlés elé terjesztés végett megállapítja.

Az idei rendes közgyűlés napját a választmány április hó 13-ára tűzi ki.

Az elnök indítványára a választmány megalakítja az idei karácsonyi kiállítás rendező bizottságát. Az elnöki tisztségre dr. Szmrecsányi Miklóst kéri fel, a ki köszönetet mond a választmány bizalmáért s a tisztséget elfogadja. Tagoknak megválasztják Alpár Ignácot, Faragó Odónt, Györgyi Kálmánt, Horti Pált, Kriesch Aladárt és Pap Henriket.

A titkár beszámol a torinói kiállítás előkészületeiről. Jelenti, hogy a költségelőirányzat szerint a kiállítás költségei mintegy 25.000 korona összeget fognak kitenni; a társulat azonban erre a célra a kereskedelemügyi miniszter úrtól 8000 koronát, a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrtól pedig 12.000 koronát, összesen tehát 20.000 koronát kap. E szerint mintegy 5000 korona hiány mutatkozik, melynek fedezésére egyelőre csak az eladási jutalékok révén várható bevételek vehetők számba. Kéri a választmányt, hogy mindaddig, a míg erre az összegre nézve a társulat fedezetről nem

gondoskodhatik, a szükségelt összeg a társulati pénztárból előlegeztessék.

A választmány a jelentést tudomásul véve, fehatalmazza az elnököt, hogy a torinói kiállítás költség-többletét egyelőre a társulat pénztárból előlegezze.

Weidringer Antal asztalos-segéd külföldi tanulmányi jelentése a kereskedelemügyi minisztertől bekívánt véleményes jelentés alapjául a választmány elfogadja Gaul Károly vál. tag által a választmány elé terjesztett véleményt s ebből kifolyólag a minisztert újból figyelemzteti, hogy célszerű lenne, ha a külföldi utazási ösztöndíjakat nyilvános pályázatok útján adományozná.

Bolkai Pál rimaszombati asztalos-mester támogatása dolgában a kereskedelemügyi minisztertől érkezett sürgető leiratot a választmány a végrehajtó-bizottsághoz utalja.

Walther Gida, mint a Forgó és Társa cég volt beltagja, a megszűnt cég alapítói tagságát a maga személyére kívánja átiratni. A választmány ez ügyben véleményadásra a társulati ügyészt hívja fel.

Végül a titkár bejelenti, hogy a legutóbbi választmányi ülés óta 84 új rendes tag lépett be, a mit a választmány örömmel tudomásul vesz.

Erre az elnök az ülést berekeszti.

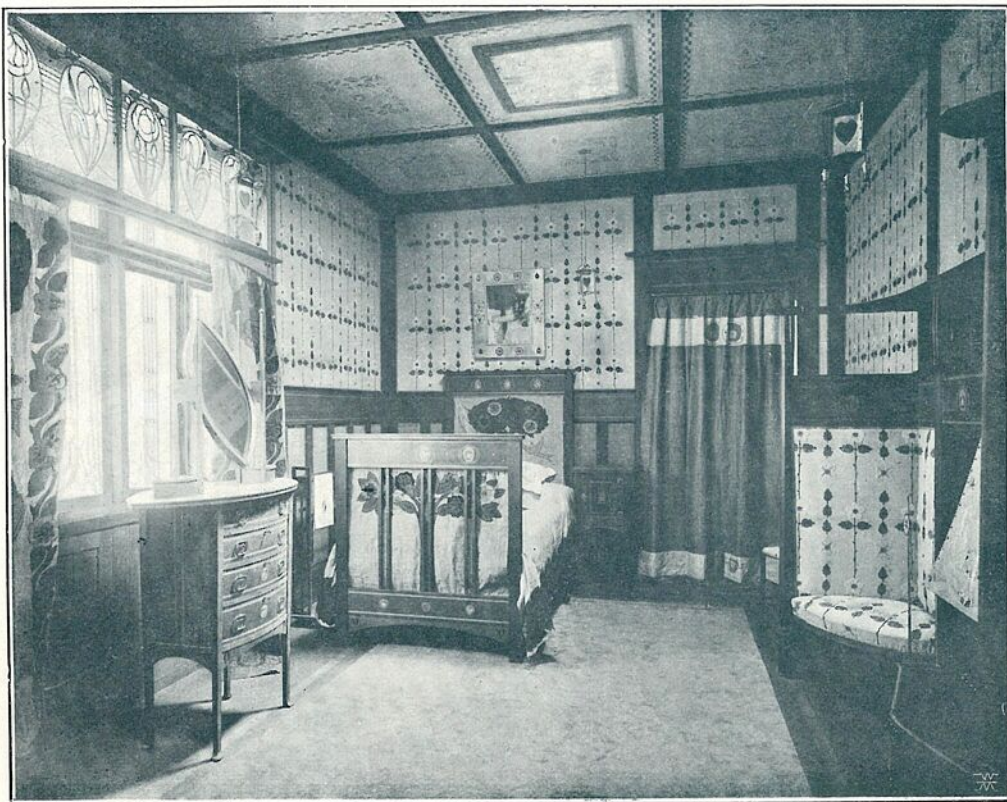
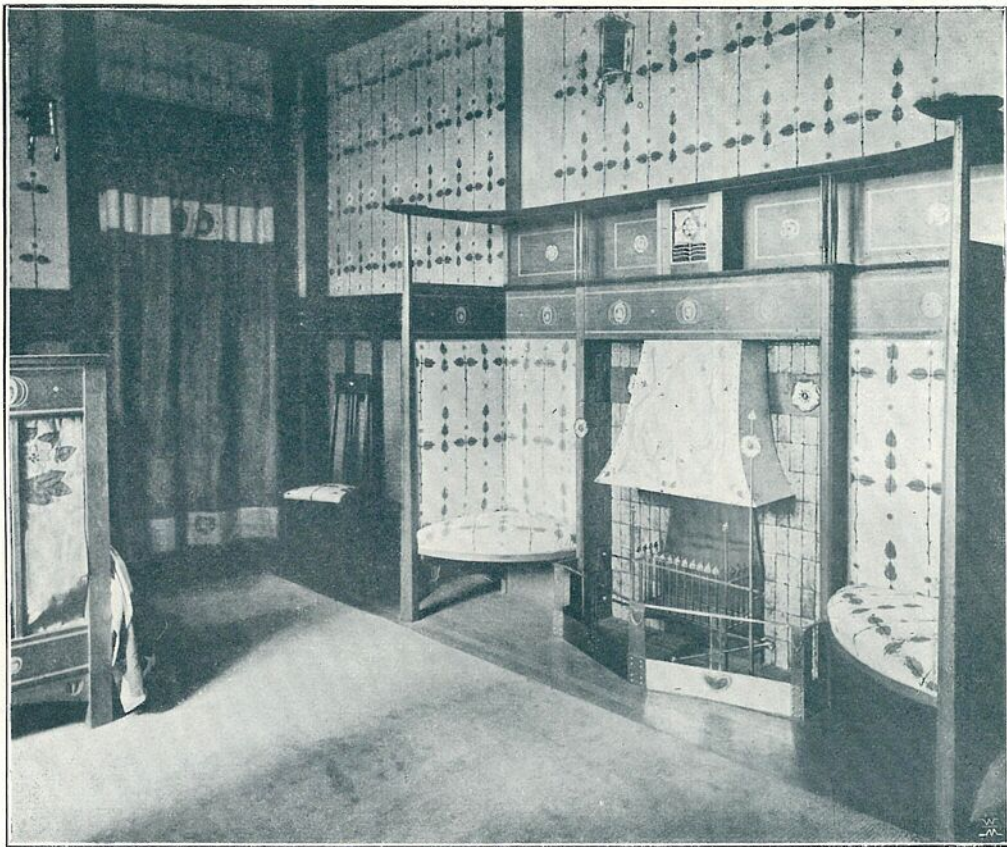

M. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT XVII. RENDES ÉVI KÖZGYŰLÉSE 1902. április hó

13-án volt, Ráth György társulati elnök vezetése mellett. Jelen voltak: Szalay Imre és Czigler Győző alelnökök, a választmány részéről Beck Dénes, T. Fischer Ignác, Fittler Kamil, Gaul Károly, Matlekovics Sándor, Morelli Gusztáv, Pap Henrik, Radisics Jenő, Szmrecsányi Miklós és Vig Albert s a nevezettekén kívül a társulatnak 43 tagja. Jegyző Györgyi Kálmán vezértitkár. Az elnök üdvözlőlvén a megjelenteket, a következő beszéddel vezeti be a napirendet:

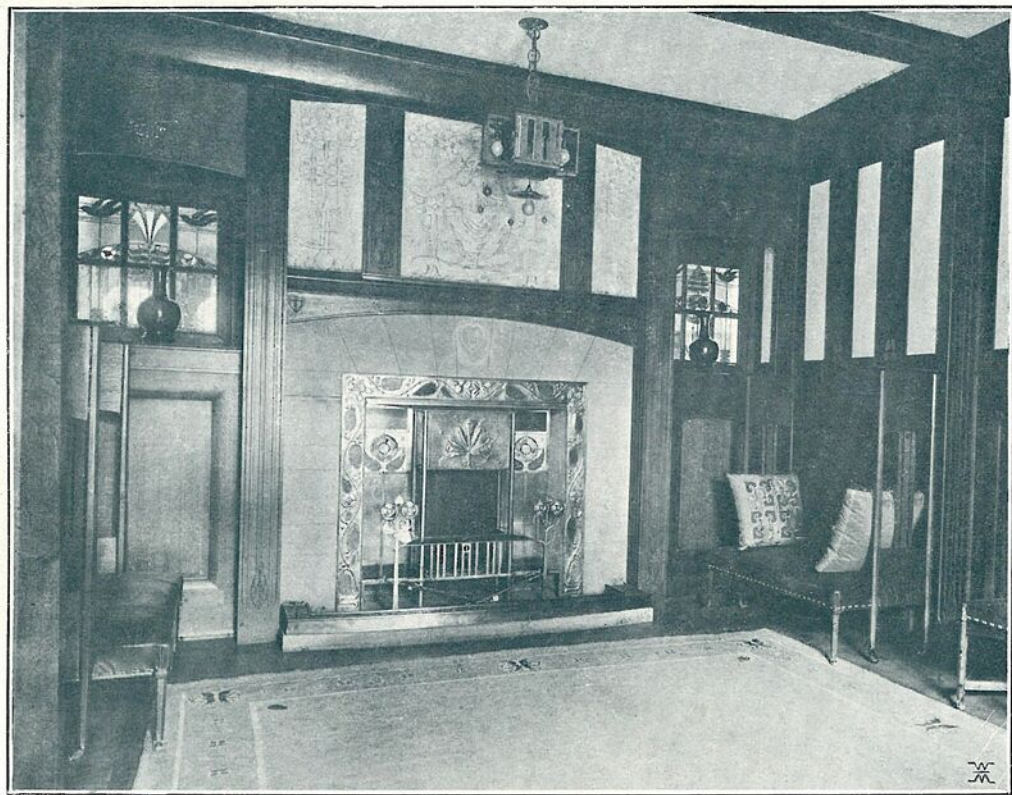
Mint a mai napirendre kitűzött évi jelentésünkben felemlítjük, társulatunkra ismét az a nagy felelősséggel járó feladat hármlott, hogy hazánk ifjú művészi iparát közös versenytéren a civilizált világ ítélőszékének bemutassa.

Olaszország majdnem közvetlenül ama csudaszerű látványosság letünte után, melylyel a béke munkásainak Párisban egyesült összesége az új század beköszönését felavatta, elhatározta, hogy e munkatársak egy részét hajdani fővárosába újból összehívja.

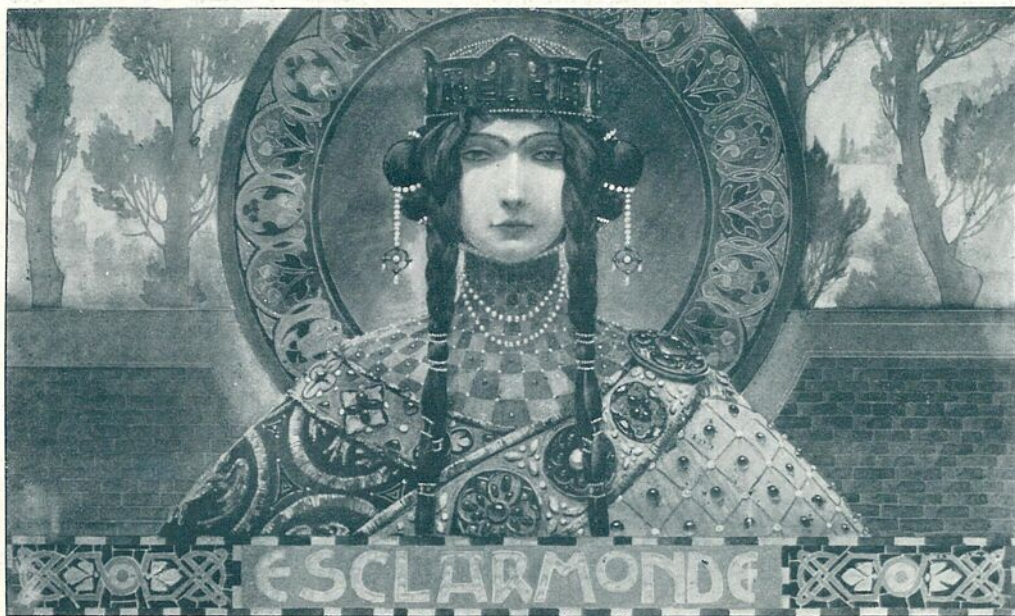
WYLIE ÉS LOCHHEAD, GLASGOW.

HÁLÓSZOBA.

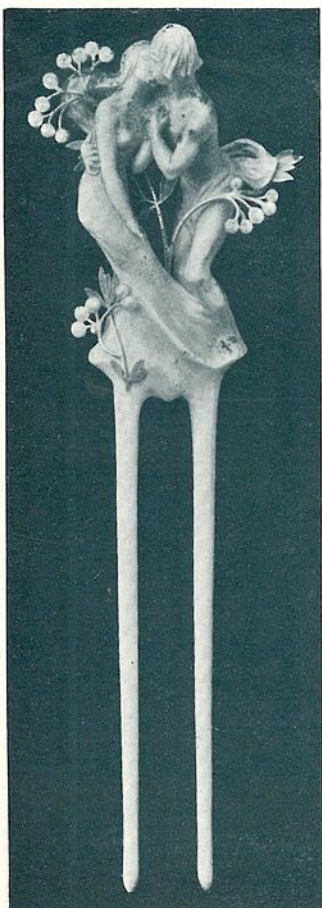
WYLIE ÉS LOCHHEAD, GLASGOW.

ELŐCSARNOK ÉS EBÉDLŐ.

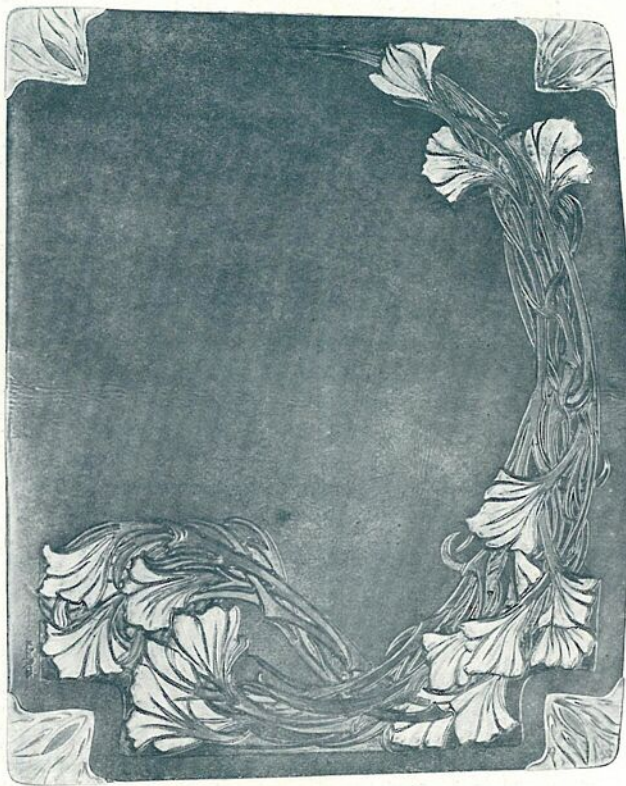

DEKORATIV VIZFESTMÉNY.

E. LOUIS LESSIEUX.

HAJTŰ. VEVER, PÁRIS.

ALBUM BŐRBŐL, EZÜST VERETEKKEKEL,
M. DUFRÈNE, PÁRIS.

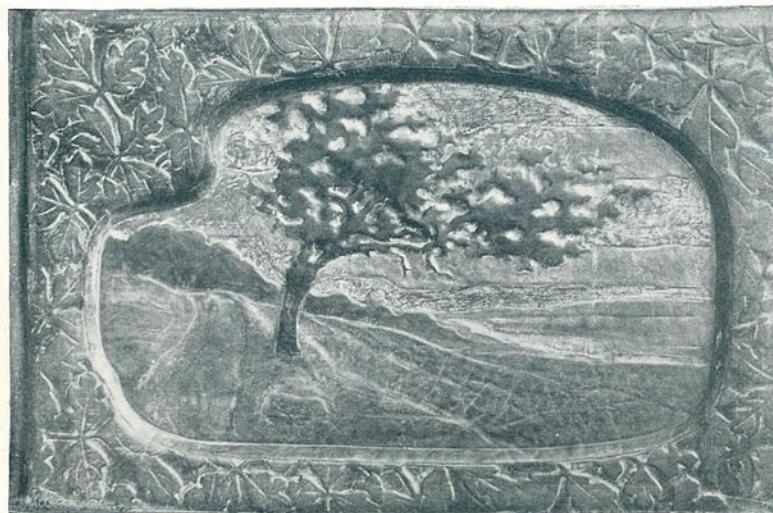
A „Moderne Stil“-ből.

SZÖVÖTT FRÍZ.
M. P. VERNEUIL-TÓL.

TAPETA-FRÍZ.
W. LORATELLI-COLOMBO, PÁRIS.

DOMBORÍTOTT BÓRMAPPA.
Mme FOSLEY-RISLER, PÁRIS.

A „Moderne Stil“-ből.

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK

E részleges világkiállítás céljával rendezői azt tűzték ki, hogy az elmúlt század egyik legfontosabb kulturális vívmányának, a díszítő művészet, az iparművészet reneszánszának eddigi eredményeit megállapítsa.

A program a megújulás nyitját helyesen keresi abban a már általánossá vált meggyőződésben, hogy az élet harmóniájának az ember saját otthonában, egész környezetében, is kell érvényesülni, — hogy itt és mindenütt *korunk* szellemének és művészi felfogásának, nem pedig letűnt idők reminiscenciáinak kell kifejezésre jutniok.

A modern iparművészetnek ilyen értelmezésével a program kizárja a régi stílusok egyszerű utánzásait szintúgy, mint a művészi értéket nélkülöző ipartermékeket. Világosan kimondja, hogy csakis teljesen *eredeti* és az új irány szellemétől áthatott alkotások lehetnek a kiállításnak tárgyai.

A mikor e mindenfelé rokonszenvesen fogadott program alapján társulatunkat illetékes helyről felhívták, hogy a maga nemében páratlan kiállításon egy magyar csoportot rendezzünk, méltán aggódtunk, vajon az immár reánk nehezedett sokféle feladat mellett képesek leszünk-e megfelelni a nagy felelősséggel járó új megbízatásnak.

Már előbb elhatároztuk, hogy az ősz folyamán Szegeden az első vidéki iparművészeti kiállítást rendezni fogjuk. Karcsonyi kiállításunk iránt pedig ezuttal a szokottnál jóval nagyobb érdeklődés mutatkozott, úgy hogy gondoskodnunk kellett eddigi kiállítási helyiségeink kibővítéséről és azoknak költséges díszítéséről.

Azonkívül még folytonosan el voltunk foglalva a párisi világkiállításból folyó ügyek lebonyolításával.

Ezek a rendkívüli feladatok nagy mértékben lekötötték társulatunk szellemi munkálkodását és anyagi erejét.

E mellett, a mint tájékoztatásunk végett az első előkészítő lépéseket megtettük, megtudtuk azt is, hogy noha az érdekelt kormánykörökben a kiállítás eszméje élénk visszhangra talált: a mostani pénzügyi viszonyok között csak korlátozott államsegélyre számíthatunk; minél fogva az előreláthatólag beálló hiánynak más uton való fedezéséről magunknak kellend majd gondoskodni.

Ha mindamelllett érett megfontolás után a kérdésbe jövő művészi és iparos körök óhajtatásához képest is belebocsát-

koztunk a tetemes kockázattal járó vállalkozásba, erre a következő okok indítottak:

Mint hitelesen értesültünk, a kiállításban valamenyi kulturnemzet vesz részt, a melyeknek saját iparművészetük van, úgy hogy az európai államok közül csak Oroszország és a Balkán-fejedelemségek maradtak távol.

Ugy véltük tehát, hogy bizonyos tekintetben a nemzeti becsület megköveteli, hogy sorakozzunk a résztvevő államokhoz. De azzal is tisztában voltunk, hogy elmaradásunkkal, jóformán feladván azokat a fényes eredményeket, melyeket a párisi kiállításon iparművészeti csoportunk elért, — mely sikerek nyilvánvalóvá tették, hogy fejlődésben levő iparművészetünk majdnem minden irányban, művelőinek képessége és képzettsége, művészi és tehnikai tudása tekintetében egyenlő fegyverek mellett és egyforma küzdőtéren bátran megmérkőzhetik régi vetélytársunk, Ausztriának nagy anyagi erővel és vevő közönséggel bíró hírneves ősi műiparával. S ennek az alig remélt sikernek megvolt az az üdvös következménye, hogy saját közönségünknek közönye, sőt mondhatnók előítélete, a hazai iparművészettel szemben eloszlott, és végre e téren is megbecsülni kezdi a magyar kéz munkáját. Már ezért is úgy hisszük *végzetes mulasztást* követnénk el, ha átengednők a teret régi elnyomóinknak, kik az új világversenyre nagy anyagi, áldozatokkal készülnek s ez által mintegy elismernénk velünk szemben fölényüket, elismernénk, hogy említett sikereink csak efemer természetűek.

Igy tehát látni való, hogy nemcsak *erkölcsi* kötelesség volt, hanem jól felfogott *anyagi* érdekeink is követelték, hogy a nemzetek versenyében újból részt vegyünk, hogy versenyképességünk igazolásával első sorban teljesen visszahódítsuk és biztosítsuk a magunk számára a hazai piacot. Sőt, a mennyiben több művészi iparágban tényleg fölényünk van az olaszok fölött, azt is remélhetjük, hogy ezt az alkalmat felhasználhatjuk arra is, hogy egyes cikkeinknek olasz földön piacot teremtsünk, különösen miután ezt a kedvező közlekedési viszonyok és a két nemzet régi kölcsönös rokonszenve megkönnyítik.

Végül nyomatékos befolyással volt elhatározásunkra az a jogos feltevésünk, hogy a turini világkiállítás végeredményében döntő lesz a megiffjodott iparművészet jövő fejlődésének irányára.

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK

Tudjuk ugyanis, hogy az iparművészet reformálása a bizonyos meghatározott elvekből indult ki. Ilyenek az anyagszerűség és a logikai szerkezet követelményeinek szoros szemmel tartása; az elavult diszitményi formáknak a természetből merített új anyaggal való felfrissítése; az egyszerűségekre való törekvés és a célszerűség igényeinek fokozottabb mértékben való figyelembe vétele; — mindannyi magukban véve helyes dolgok.

Am azt látjuk, hogy csak kevesen vannak, a kik ezeket az üdvös elveket a gyakorlatban állandóan és következetesen megvalósítani tudták. Ellenben sokfelé tapasztaljuk a *szertelenséget*, a *túl-hajtást* és sok mindenféle visszasságot, a mire az eredetiség hajhászata és a feltűnési vágy vezetett. Épp ez az, a mi a hagyományos formákat megszokott közönséget jó részben elidegenítette a különben egészséges alapon nyugvó *modern iparművésztől*, a melynek valóság *sok hamis és hivatatlan apostola van*.

A midőn társulatunk a más idők, viszonyok, és kultura által megeremtett stílusokat mellőzve, saját hatáskörében felkarolta a tespedő iparművészetet új életre ébresztő modern művészi irányt, azt bizonyos korlátok között és fentartással tette, melyekkel elejét akarta venni annak, hogy a túlkapások nálunk is elharapódzzanak. Másfelől tisztában volt azzal, hogy a reform csak annyiban rejti magában az állandóságnak, az életerőnek csiréit, a mennyiben a nemzeti jellegnek a múlt idők termékeiben felcsillámló sajátosságát megőrzi és a fokozatos fejlődés elévülhetlen törvényeit követi.

Ezt a felfogást fogja a turini kiállítás magyar csoportja is visszatükrözni. Jóformán megbecsülhetetlen értékkel lesz tehát reánk nézve, ha a legilletékesebb bírák verdiktjéből meg fogjuk tudni, vajon helyes-e az irány, a mit társulatunk követ?

Ily fontos okok mellett bizton reméljük, hogy a t. közgyűlés, a bemutatott évi jelentésünk tudomásul vételével helyeselni fogja ebbeli eljárásunkat.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után az elnök a közgyűlést megnyitja s konstatálja, hogy annak napja és tárgysorozata az alapszabályokban előírt módon közzé volt téve. A jegyzőkönyv hitelesítésére fölkéri emőkei Emich Gusztáv és Morelli Gusztáv társulati tagokat.

A választmánynak a társulat 1901 évi működéséről szóló jelentését T. Fischer Ignác indítványára a közgyűlés fölolvá-

sottnak tekinti s helyesléssel tudomásul veszi, miután a közgyűlés előtt 5 nappal minden tagnak megküldték s ezért a tagok annak tartalmát ismerik.

Az 1901. évi zárószámadások megvizsgálására a múlt évi közgyűlés által kiküldött számvizsgálóknak jelentését a közgyűlés tudomásul veszi s a választmánynak megadja a fölmentést.

Az idei számadások megvizsgálására a közgyűlés közfelkiáltással megválasztja Benke Gyula és Hoffmann Alfréd társulati tagokat.

Az 1901. évi költségvetésre nézve a közgyűlés elfogadja a választmányi előterjesztését, a mely szerint 43.504 korona kiadással szemben 44.732 korona bevétel irányzott elő.

Elnök bejelentvén, hogy az 1899. évben megválasztott kilenc választmányi tagnak megbízása a mai nappal lejár, felhívja a közgyűlést, hogy titkos szavazással kilenc választmányi tagot válasszon. Egyben felkéri T. Fischer Ignác, Czakó Elemér és Pap Henrik tagokat, hogy a szavazatokat összeszámlálják s a szavazás idejére pedig felfüggeszti a közgyűlést.

A szavazás megejtése s a szavazatok összeszámlálása után az elnök a közgyűlést újból megnyitja, mire T. Fischer Ignác kihirdeti a szavazás eredményét, a mely szerint Thék Endrere esett 66 szavazat, Szerényi József 64, Gaul Károlyra 60, Alpár Ignácra 50, Róth Miksára 50, Gelléri Mórira 49, Matlekovics Sándorra 45 és Gyömrői Manóra 31 szavazat. Ezekon kívül 16 szavazatot kapott Táló Pál, 14-et Csepreghy János, 14-et Radócz János, 12-öt Lukácovics János. A többi szavazat megoszlott. E kihirdetés alapján az elnök kijelenti, hogy az első sorban nevezett 9 tagot a közgyűlés megválasztotta választmányi tagokul.

Erre a közgyűlés az elnök éltetésével véget ér.

 M. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT VÁLASZTMÁNYA 1902 április hó 21-én Ráth György elnöklése mellett ülést tartott, melyen jelen volt Faragó Ödön, Fittler Kamill, Gyömrői Manó, K. Lippich Elek, Matlekovics Sándor dr., Morelli Gusztáv, Nádler Róbert, Rausch Lajos, Róth Miksa, dr. Szmrecsányi Miklós, Vig Albert és Györgyi Kálmán, a ki a jegyzőkönyvet vezeti.

Elnök megnyitja az ülést, felkéri a jegyzőkönyv hitelesítésére Morelli Gusztáv

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK

táv választmányi tagot s jelenti, hogy dr. Forster Gyula, Pap Henrik, Péterffy Lajos és Radisics Jenő kimentették távolmaradásukat.

Az elnök utalva a nagy veszteségre, melyet az egész ország, és különösen a hazai iparművészet ügye a csak imént új, magas állásában üdvözölt Horánszky Nándor kereskedelemügyi miniszter halálával szenvedett, indítványozza, hogy a választmány a veszteség feletti fájdalomának a jegyzőkönyvben kifejezést adjon.

A választmány az elnök indítványát helyesléssel elfogadja s elhatározta, hogy fájdmát a jegyzőkönyv megörökítse.

Elnök üdvözli az ideai közgyűlésen megválasztott tagokat, nevezetesen a választmány új tagjait, Gyömrői Manót és Róth Miksát, s kéri, hogy a Társulat munkájában részt vegyenek. Elnök felhívja a választmány figyelmét arra, hogy az ügyrendnek a szakosztályok és a végrehajtó bizottság alakítására vonatkozó szabályait, az utóbbi években a társulat beléletében beállott lényeges változások tényleg hatályon kívül helyezték s további fentartásuk szükségtelen, miután a Társulat újabb külön végrehajtó bizottságot s állandó jurt szervezett s a hol szükség forog fenn, esetről-esetre külön bizottságokat alakít.

A választmány az elnök által kifejtett okokból az ügyrendnek II., III. fejezetét, illetve 7—15. §§-ait hatályon kívül helyezi.

Titkár felolvassa Hegedüs Sándor volt kereskedelmi miniszter levelét, melyben megköszöni a Társulat bucsúzó iratát. Tudomásul szolgál.

Titkár jelenti, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter a torinói kiállítás költségeire 12.000 koronát engedélyezett a Társulatnak, melynek felét már ki is utalványozta, a másik felét pedig a jövő év január havában folyósítja. Ezzel kapcsolatosan jelenti, hogy a kiállítás magyar csoportjának anyaga már Torinóban van, s hogy a kiállítási bizottság a csoport felügyeletének kérdésében is intézkedett, végül, hogy a megnyitás napját elhalasztották május hó 10-ére.

A választmány a jelentést tudomásul vevén, a miniszter elhatározását köszönettel fogadja és az elnököt felhatalmazza, hogy a torinói kiállításra szükséges költségeket esetleg a Társulat vagyónából előlegezze. Tudomásul szolgál.

Az aradvidéki iparegyesület megkereste a Társulatot, hogy a pünkösdi ünnepek alkalmával Aradon tisztán tanulmányi

természetű műipari kiállítást rendezzen s hogy a Társulat tervezési pályázatainál az egyesületet értesítse.

Miután az elnökség levelére, melyben felvilágosítást kért az egyesülettől arra nézve, vajjon hajlandó-e a kiállítással járó költségeket viselni, s a melyben tudatta az Egyesület, hogy a Társulat anyagi erejét ez idén a torinói kiállítás teljesen igénybe veszi, a válasz még nem érkezett, a választmány a kiállítással járó intézkedésekre az elnökséget fehatalmazza arra az esetre, ha az Egyesület a kiállítás költségeit magára vállalja.

A nagybecskereki helyi iparkiállítás megkereste az Orsz. Iparművészeti Múzeum s az Orsz. Iparművészeti Iskola igazgatóit, hogy az augusztusban rendezendő kiállításához bizonyos bútorrajzokat bocsássanak a kiállítás rendezőségének rendelkezésére. Mindkét igazgató a megkeresést áttette a Társulathoz.

A választmány a megkeresésben foglalt kérelemnek helyt ad s felkéri K. Lippich Elek, Gaul Károly vál. tagokat s a titkárt, hogy a Társulat tulajdonában levő rajzokból a megfelelőket kiválasszák s a kívánt célra rendelkezésre bocsássák, továbbá, hogy a „Mintalapok“ e mintagyűjteményéből is kijelöljék az alkalmas terveket.

A lipótvárosi kaszinó tudatja az ideai közgyűlésnek azt a határozatát, a mely szerint az ideai költségvetésében megállapított 2000 koronán kívül további 3000 koronát szavazott meg a hazai művészet pártolására.

A választmány az átiratot örömmel tudomásul veszi és a mennyiben a kaszinó műpártolási akciója a Társulat feladataira és körére is kiterjed, közreműködését készségesen felajánlja.

Titkár bemutat egy új találmányú maratási eljárással készült fareliefeket, melyeket Wottitz Manfréd cinkografus azzal a kéréssel küldött be, hogy a Társulat e találmány esetleges meghonosítása céljából, e fölötti véleményét vele tudassa.

Miután a szóban forgó maratási eljárás tisztán a technológia körébe vág, a választmány a kérelmezést a technológiai múzeumhoz utalja.

K. Lippich Elek örvend a vidéknek az iparművészet iránt mindinkább nyilvánuló érdeklődésének, a mit a titkár előző jelentéseiből tapasztal s ezért kívánatosnak tartja, hogy a Társulat ne csak ötletszerűen, hanem bizonyos terv szerint rendezze a vidéki iparművészeti ki-

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK

állításokat. Miután pedig a Társulatnak jövedelmeit más feladatok teljesen lekötik, szükséges, hogy az ily nagy fontosságú kiállításokhoz szükséges anyagi eszközöket magának biztosítsa. Indítványozza tehát, hogy a Társulat ez alkalomból forduljon egyik vagy másik érdekelt miniszterhez s kérje meg, hogy évi költségvetésében állandó tételt vegyen föl a vidéki iparművészeti kiállítások költségeire.

Matlekovics Sándor helyeselve az indítványt, fölemlíti, hogy a kereskedelemügyi miniszterium a vidéki ipari kiállításokat már szabályozta, mely szervezettel esetleg rendszerint kapcsolatba volna hozható az időleges, a vidéki iparművészeti kiállítások tartása is.

Viszont Szmrecsányi utal a képzőművészet és az iparművészet közötti közel rokonságra, minél fogva fölveti a kérdést, vajon nem-e volna helyesebb arra törekedni, hogy az iparművészet a vidéki képzőművészeti kiállítások körébe vonassék be.

Az eszmecsere eredményeként a választmány egyhangúlag elfogadván K. Lippich Elek indítványát, elhatározta, hogy felkéri a kultuszminiszteriumot, hogy költségvetésébe évi 5000 korona összeget a kultuszminisztertől vidéki iparművészeti kiállítások költségeire állandó rovatként felvenni méltóztassék. Egyszermind készségét följánlja, hogy annak idején a kérdéses kiállítások mikénti rendezése tárgyában részletes javaslatot készítend.

Elnök jelenti, hogy a torinói kiállítás rendezésére kiküldött bizottság a MÁV. menetjegy-irodájának vezetőjével egyetértőleg lépéseket tett, hogy a kiállítás tartama alatt havonként mérsékelt árak mellett Torinóba csoportos kirándulások rendeztessenek, a melyen csupán a Társulat tagjai vehetnének részt.

Végül a titkár 19 új rendes tagot jelent be.

A választmány a bejelentéseket örömmel tudomásul veszi.

Q M. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT VÁLASZTMÁNYA 1902. május hó 23-án Ráth György elnöklése mellett ülést tartott, melyen jelen voltak Beck Dénes, Faragó Ödön, Fittler Kamill, Gaul Károly, Gyömrői Manó, K. Lippich Elek, Morelli Gusztáv, Nádler Róbert, Radisics Jenő, Róth Miksa, Thék Endre és Vig Albert vál. tagok.

Jegyző: Györgyi Kálmán.

Elnök megnyitván az ülést jelenti, hogy Péterffy Lajos, Szmrecsányi Miklós és Sztérenyi József vál. tagok kimentették távolmaradásukat. A jegyzőkönyv hitelesítésére fölkéri Nádler Róbert választm. tagot.

Elnök utal a kereskedelemügyi miniszterium vezetésében az utolsó hónapokban lefolyt krízisre, mely a Társulatot is a szoros viszonynál fogva, a melyben a miniszteriummal áll, közvetlenül érinti. Helyén valónak látja tehát, hogy valamint a társulat az elhalt kereskedelmi miniszter elvesztése miatti gyászának kifejezést adott, úgy utódja dr. Láng Lajost, a kiváló államférfiut, szaktanárt és nemzetgazdát hivatalba lépése alkalmából melegen üdvözlje.

A választmány élénk helyesléssel fogadja az elnök indítványát s elhatározza, hogy üdvözlő irat intéztessék a miniszterhez.

Titkár előterjeszti a kereskedelemügyi miniszternek leiratát, a melyben véleményt kér az országos iparegyesület azon javaslata tárgyában, hogy Kabay Dánielnének régi gobelinek javításához szükséges gép adományoztassék.

Hosszabb eszmecsere után az elnök a kérdést szavazás alá bocsátja s a többség határozata szerint kimondja, hogy a kérvény pártolandó.

Az Erzsébet-szobor végvehajtó-bizottsága elnökének az új pályázat kihirdetésére vonatkozó átirata folytatán a választmány elrendeli, hogy a pályázati felhívás a társulat lapjában közöltessék.

Az Orsz. Műszaki Egyesület elnöksége megköszönte a folyóirat díjtalan engedélyezését.

A Muzeumok s könyvtárak orsz. tanácsának az Orsz. Muzeum- és könyvtár-bizottság szervezeti szabályzatának tervbe vett módosítása ügyében intézett átiratot a választmány a Társulattól már kiküldött három tagnak kiadatja.

Felolvastatik a vallás- és közoktatásügyi miniszter leirata a Társulatnak a turini kiállítás megnyitása alkalmával való képvisellete dolgában. Ennek kapcsán az elnök bejelenti az ügy sürgősségénél fogva tett azt az intézkedését, hogy miután a miniszter óhajának személyesen nem felelhetett meg, maga helyett Radisics Jenő iparműv. múzeumi igazgatót kérte fel arra, hogy Turinba utazzék s ott a kiállítás megnyitásán a Társulatot képviselje. A választmány az elnök intézkedésére helyesléssel tudomásul veszi.

Radisics Jenő, annak kijelentése mel-

lett, hogy kiküldetését nagy kitüntetésnek tekinti, arról élő szóval a következőkben számol be:

Mindenekelőtt azt hangsúlyozta, hogy Turinba nagy rokonszenvvel találkozott és nagyra vették azt, hogy Magyarország volt az egyedüli állam, a mely kiállításával idejekorán elkészült és a melyet a királyi párnak bemutathattak. Az irántunk való rokonszenvet fokozta a magyar csoport magas művészi kvalitása, előkelősége, válogatott anyaga és ezt elismerték a legilletékesebb külföldi szakemberek is. Állíthatja, hogy a magyar csoport meglepetést keltett azért a nagy haladásért is, a mely iparművészetünkön a párisi kiállítás óta észrevehető. Elismeréssel voltak azért is, hogy a magyar csoport, bár a nyugoti művészet befolyása nyilván benne, mégis sajátos nemzeti jelleggel bír, a mi a többi csoporttól szemmeláthatóan megkülönböztette. Ezután a külföldi csoportokat ismertette részletesen és örömmel konstataálta, hogy a magyar csoport a külföldivel az összehasonlítást bátran kiállhatja. A zsüri szervezése folyamatban van és biztos, hogy benne Magyarország is képviselve lesz. Útjáról megtette jelentését *Wlassics* Gyula kultuszminiszternek is, a ki *Di Sambuy* grófhoz, a kiállítás elnökéhez, köszönő sürgönyt menesztett, a melyre a válasz az imént érkezett meg. Ebben a válaszában a gróf őt nevezte meg mint a kiállítás rendezőjét. Nehogy ez félreértésre okot adjon, indítatva érzi magát, hogy ezt az elismerést azokra hárítsa, a kiknek a kiállítás sikere első sorban köszönhető. Első sorban elismerés illeti a vallás- és közoktatásügyi, valamint a kereskedelemügyi miniszteriumot, melyek a kiállítás rendezésére jelentékeny összegeket bocsátottak a társulat rendelkezésére; — a társulatnak fáradhatlan elnökét, mint egyszersmind a kiállítási bizottság fejét, s a vezértitkárt, valamint magát a bizottságot. A siker oroszlanrésze azonban a helyszíni rendezőt, *Horti* Pál tanárt és azokat a kiállítókat illeti meg, a kik nemes áldozatkészséggel a sikerhez szintén nem kis mértékben hozzájárultak. Indítványozza, hogy a választmány *Horti* Pál tanárnak, továbbá *Roth* Miksa üvegfestőnek és *Scholtz* Róbert udv. szobafestőnek köszönetet szavazzon.

Radisics előadása nagy érdeklődéssel és tetszéssel fogadtatván, elnök köszönetet mond neki, hogy a társulatot a kiállítás megnyitásánál méltóan képviselte.

Együttal elfogadásra ajánlja Radisics indítványát.

A választmány *Horti* Pál tanárnak, *Scholtz* Róbert udv. szobafestőnek és *Róth* Miksának a kiállítás sikerének hathatós és áldozatkész előmozdításáért köszönetet szavaz.

A turini kiállítás alkalmából a társulati tagok részére rendezendő társas kirándulás dolgában a M. Á. V. menetjegyirodájával történt együttes megállapodásokat, melyek a társulati tagokkal közölt Tájékoztatóban részletesen közöltettek, a választmány helyesléssel tudomásul veszi.

Radisics Jenő jelenti, hogy az ősszel rendezendő nemzetközi diákkongresszus előkészítő bizottsága részéről, kérték, hogy a kongresszus alkalmából kiosztandó díjakul szolgáló művészi emléktárgyak beszerzésében támogassa. Ő a jelentkezőket a társulathoz utasította s most kérelmüket melegen ajánlja.

A választmány súlyt helyez arra, hogy a deák-kongresszus előkészítő bizottságának kívánsága a társulat részéről hozandó anyagi áldozat árán is teljesíttessék, s az ily irányban teendő intézkedésekre az elnököt felhatalmazza.

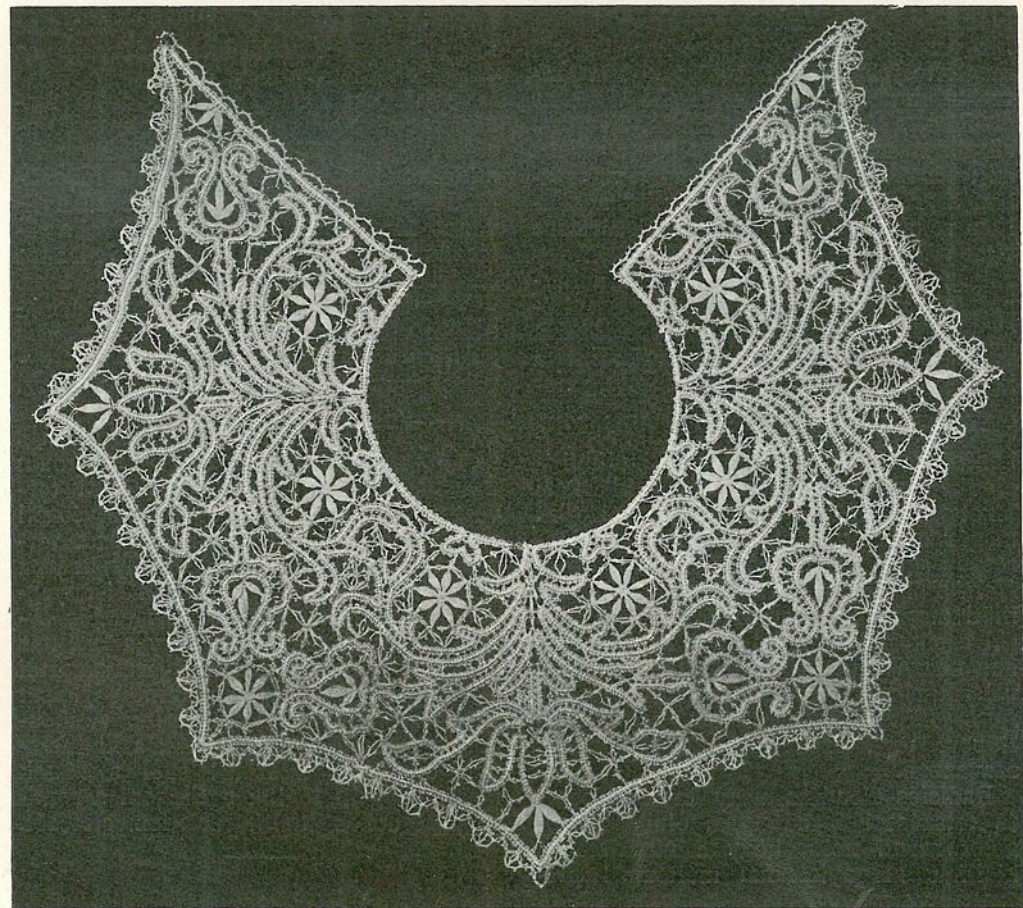
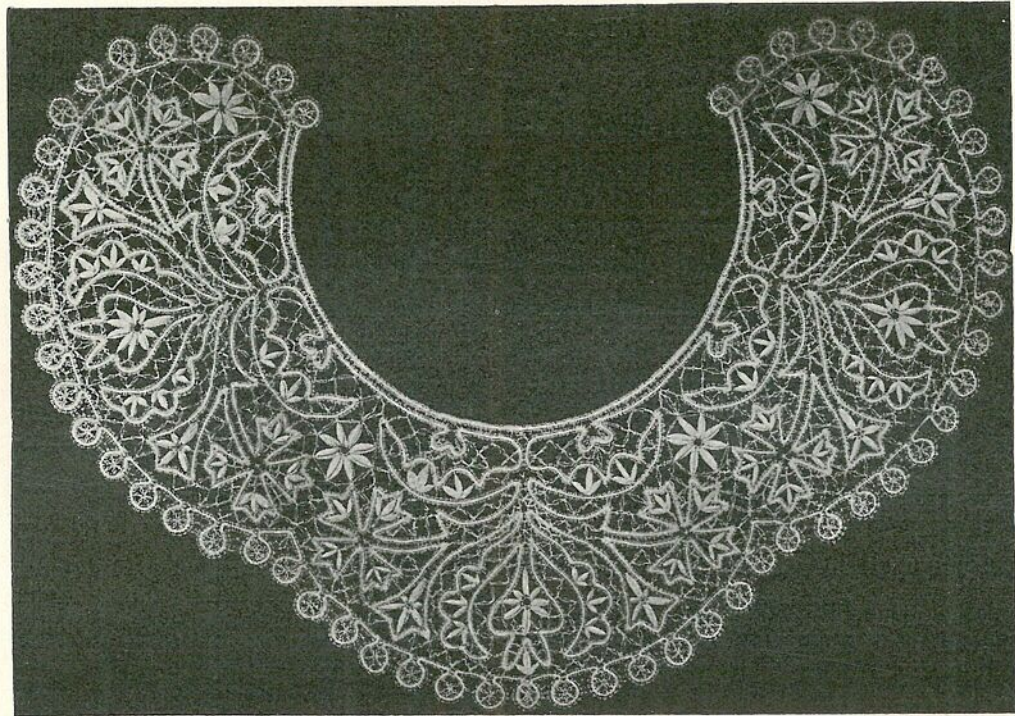
Grünbaum Vilmos régi torontáli himzéseket akar a társulat bazárjában elárúsítás végett kiállítani, de a választmány a kérést elvi okokból nem tartja teljesíthetőnek. A tervezett nagyszabású nyilvános tárgysorsjáték szervezésével a választmány az elnökön kívül Beck Dénes és dr. Forster Gyula tagokat bizza meg.

Végül a titkár bejelenti, hogy a legutóbbi választmányi ülés óta 18 rendes tag lépett a társulat kötelékébe, mit a választmány örömmel tudomásul vesz.

ELHALASZTOTT KIÁLLÍTÁS.

Az Orsz. Iparművészeti Múzeum tudvalevően március hóra tervezte az angol és skót iparművészeti munkáknak kiállítását. A kérdéses tárgyaknak szállítása azonban oly hosszú időt vett igénybe, hogy a kiállítási anyagnak mintegy fele csak június elején érkezett meg. Így tehát, nehogy a kiállítás a holt szezónra essék, az Iparművészeti Múzeum igazgatósága annak megnyitását elhalasztotta *szeptember elejére*. A mostani számunkban közölt cikk a kiállításnak csak egy részéről szól s annak idején még ki fogjuk egészíteni a rendkívül érdekes kiállításnak ismertetését.

CSIPKEGALLÉROK.
TERVEZTE ANGYAL B.

(Turini kiállítás.)

ÁLL. CSIPKEVERŐ TANMŰHELY
KÖRMÖCBÁNYÁN.

ÚJ TAGOK. Folyó évi március hó 15-ike óta e füzet megjelenéseig a következők léptek be a Magyar Iparművészeti Társulat rendes tagjainak sorába:

Dr. Bartóky József Budapest, *Békássy Istvánné Kőszeg, ifj. Buday Dezső* Pécs, *Bartha Kálmán* Debrecen, *Czirkál Géza* Arad, *Csepreghy János* Budapest, *Fischer & Bartsch* Budapest, *Farkas Frigyes* Budapest, *Förster Lajosné* Oravica, *báró Feilitzsch Berthold* Nyiregyháza, *Grünwald Jenő* Nagyvárad, *Geduly Gyula* Budapest, *Gál János Székely-Udvarhely, Hollósy Mária* Ciffer, *Hamm János Új-Verbász, Hauswirth Ödön* Budapest, *dr. Hos József* Újpest, *Kuzen J.* Budapest, *Kuklís József* Budapest, *gróf Keglevich Gyula* Sashalom, *Kaposvári áll. főgymnázium* Kaposvár, *Kovács P. flai* Kolozsvár, *Kabók Győző* Szeged, *dr. Kemény Mór* Debrecen, *Killing József* Budapest, *Könyvnyomdászok Szakköre* Budapest, *Machay István* Szeged, *Mangold Lipót* Nagybecskerek, *dr. Marton Ödön* Budapest, *Magyar Kázmér* Budapest, *Magyar Kázmérné* Budapest, *Münnich Aurelné* Budapest, *Nahm József* Budapest, *Onczay Géza* Homonna, *Oszterhuber László* Nagykanizsa, *Országos Kaszinó könyvtára* Budapest, *Petrich Márton* Budapest, *Perdy Károly* Baróth, *Pécsi Nemzeti Casinó* Pécs, *Petrassevics József* Budapest, *Rácz Sándor* Budapest, *Szántay Lajos* Arad, *Schau Mór* Budapest, *Székelyudvarhelyi ev. ref. kollegium ifjúsága „Petőfi“ önképzőköre* Székely-Udvarhely, *tótfalui dr. Sváchy Ernő* Budapest, *Schwarz Lipót* Selmecbánya, *dr. Simó Károly* Arad, *Sipos Géza* Budapest, *Stegmüller Árpád* Debrecen, *Schwarz Vilmos* Debrecen, *Schlosser Sándor* Debrecen, *Szoboszlai Sándor* Debrecen, *Tisch Zsigmond* Homonna, *Tirscher István* Bártfa, *Tihanyi József* Debrecen, *Tarr Rezső* Brassó, *Ullmann Vilmos* Budapest, *dr. Ury Károly* Muraszombat, *dr. Varga Emilné* Debrecen, *Weisz Ernő* Nagyvárad, *Winkle Nándor* Budapest. Összesen 61 új tag.

AZ IPARMŰVÉSZET

IRODALMA.

1902. MÁRCIUS ÉS ÁPRILIS.

I. a) AZ IPARMŰVÉSZETRŐL ÁLTALÁBAN.

- Dömötör István.* A modern iparművészet. (Iparosok Olvasótára. 1902.)
Knop Vencel. A secessio feladata. (Magyar Iparoktatás. 1902. március.)
Muthesius, H. Kunst und Maschine. (Die Kunst, 1902. 141.)
Muthesius, H. Die Glasgower Kunstbewegung: Charles R. Mackintosh und Margaret Macdonald-Mackintosh. (Die Kunst, 1902. 6.)
Ruge, Clara. Das Kunstgewerbe Amerikas. Kunst und Kunsthandwerk. 1902. 126.)
Scheffer, Karl. Via Miquel. (Die Kunst, 1902. 126.)
Szivák Imre. A műkincsek védelme. (Magyar Közélet. 1902. március 1.)
Zuckerkanndl, B. Die Wiener Secession. (Die Kunst. 1902. 186.)

c) Szakoktatás.

- Bosznia és Hercegovina ipari és iparművészeti szakoktatása. (Magyar Iparoktatás. 1902. március.)
Carstanjen, F. Kunstgewerbliche Meisterkurse in Nürnberg. (Die Kunst. 1902. 227.)
Kendell, B. Die Glasgow-Schule und ihr Einfluss. (Kunst und Kunsthandwerk. 1902. 109.)
Sztankay Lajos. Az elemi nép- és iparosanonc-iskolák rajztanításának reformálása. (Magyar Iparoktatás. 1902. március.)
The School of Art Wood-Carving. (The Magazine of Art. 1902. april.)
Újváry Ignác. Tanulmányok a művészi nevelés köréből. (Nemzeti Nénevelés. 1902. II—III.)

2. ÉPÍTÉSZET ÉS DISZÍTŐ SZOBRÁSZAT.

- Bredt, Dr. E. W. Martin* Dülfers neuere Bauten. (Kunst und Handwerk. 1902. 61.)
Ebe, Gustav. Versuche in moderner Bau-Ornamentik. (Deutsche Kunst und Dekoration. 1902. 267.)
Gaulke, Joh. Moderne Städte-Bilder. (Deutsche Kunst und Dekoration. 1902. 264.)